

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: RHRTB33**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Határforgalom-ellenőrzés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Border check
4. **Kreditérték: 5**
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Rendészeti alapképzési szak határrendészeti rendőr szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Határrendészeti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Kui László tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz. óraszám: 75**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend: 30+45**
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend: 2+3**
- 9.A **tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A határforgalom-ellenőrzéssel kapcsolatos követelmények és általános szabályok. A biztonsági okmányok védelmi elemei, az ellenőrzésük technikai eszközei és az ellenőrzés gyakorlati mechanizmusa. A személyazonosítás hagyományos és legújabb módszerei, valamint az elektronikus okmánynyilvántartó rendszerek és a dokumentációkészítés szabályai. A határákelőhely rendje, a végrehajtó szolgálati formák, a szolgálattervezési és szolgálatszervezési feladatok. A schengeni követelmények, érvényesülésük gyakorlata és a schengeni értékelési mechanizmus, valamint a határforgalom-ellenőrzés ideiglenes visszaállításának szabályai a schengeni belső határon.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Regulatory framework of border checks. Security features of security documents, tools and methods for their verification. Identification of persons, including traditional and novel solutions, document database systems and rules on preparing forensic documentation on a document. Terms of Use for border gates, types of duties, planning and organizing at border gates. Schengen requirements and their efficacy, the Schengen evaluation mechanism and re-introducing border checks at internal borders.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgatók képessé válnak a határforgalom-ellenőrzés során a helyes ellenőrzési technológia és a határátléptető bélyegzők előírászerű alkalmazására, valamint a határrendészeti szakrendszerek alkalmazásának helyes értékelésére, a szolgálatszervezés gyakorlati végrehajtására.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Students become able to apply up-to-date technologies for verification, properly use border stamps and answers of related databases, planning shifts and duty rosters.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Határőrizet (RHRTB32)

14. A tantárgy tematikája:

14.1. A határátkelőhelyen illegális határátlépést megkísérlő személyek módszerei, felfedésük lehetőségei.

Az útlevelező kockázatelemzése és profilalkotása. Illegális határátlépési módszerek, jellemző elkövetési módokhoz köthető helyzetek felismerése. Hamis, hamisított okmányok felhasználásának esetei. Járműben megbújva elkövetett illegális határátlépések jellemzői, valamint illegális határátlépés az ellenőrzés „kijátszásával”, megkerülésével.

14.2. Okmányismeret.

Az okmányok védelmi rendszere, az okmányelemek bemutatása. Biztonsági okmányok, úti okmányok meghatározása, csoportosítása. Úti okmányok, schengeni vízumok, tartózkodási engedélyek. Harmadik országok úti okmányainak elismerése. Biztonsági okmányok előállítás, védelmi rendszerük. Nyomdatechnikai elemek és eljárások. Alynomatok, szövegnyomatok, sorszámok. Síknyomtatás és az optikailag változó nyomatok. Magasnyomtatás, mélynyomtatás, szitanyomtatás, szivárványnyomtatás, és szimultán nyomtatás. Gyakorlati foglalkozás a Pénzjegynyomdában.

14.3. A határforgalom-ellenőrzés során végrehajtott személyazonosítás.

A személyazonosítás fogalma, módszerei, végrehajtása. Személyazonosítás helye, szerepe a határellenőrzésben. Biometrikus személyazonosítás. A személyazonosítást befolyásoló tényezők.

14.4. Az úti okmány ellenőrzésének és kezelésének technikai eszközei. Az úti okmányok vizsgálata, az okmányhamisítások felismerésének lehetőségei.

Asztali UV lámpa, kézi UV lámpa, asztali fénylupé, kézi lupé, 3M confirm okmányvizsgáló, okmányvizsgáló és archiváló berendezések, Eschenbach sztereó mikroszkóp, Horus okmányvizsgáló alkalmazási lehetőségei. Magyarország és a szomszédos országok, valamint az Európai Unió tagállamainak útleveleiben alkalmazott védelmi jellegzetességek. A határellenőrzés során alkalmazott technikai eszközök gyakorlati alkalmazása. Hamisításra utaló jelek felismerése és dokumentálása.

14.5. A határátléptető bélyegző.

A határátléptető bélyegző rendeltetése, felépítése, védelmi elemei. A határátléptető bélyegzőknél alkalmazott festékek, azok védelmi jegyei. A határátléptető bélyegző alkalmazásának szabályai. A határrendészeti bélyegző lenyomatok vizsgálata, hamisítások felfedése. A határátlépés helyének és idejének utólagos bejegyzésére szolgáló bélyegzők védelmi jegyei és alkalmazása.

14.6. Az államhatár átlépésének feltételei és szabályai.

A szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek átléptetésének feltételei. A harmadik országok állampolgárai átléptetésének feltételei. Különleges utaskategóriák.

14.7. Az útlevelező felelőssége, kötelessége, feladatai.

A határforgalom-ellenőrzéshez kötődő konspirációs és biztonsági rendszabályok. Az útlevelezőre vonatkozó tilalmak és feladatok.

A minimum és az alapos ellenőrzés tartalma.

Szelektív és differenciált határforgalom ellenőrzés meghatározása. A minimum és az alapos ellenőrzés meghatározása, elhatárolása. A minimum ellenőrzés tartalma, végrehajtásának rendje. Az alapos ellenőrzés tartalma, végrehajtásának rendje. A

minimum és az alapos ellenőrzés során hozható döntések és azok végrehajtása. Az egy-megállásos és a kézből-kézbe történő ellenőrzés eljárásrendje.

14.8. Az elektronikus okmány-nyilvántartó rendszerek és a dokumentációkészítés szabályai.

A határrendészeti szolgálati ág által alkalmazott és okmány-nyilvántartási szakrendszerek (FADO, iFADO, PRADO, NEKOR, DOKIS). A felfedett hamis, hamisított, jogtalanul kitöltött (biankó), fiktív okmányokról szóló dokumentáció készítésének szabályai.

14.9. A határrendészeti kirendeltség adatkezelése.

A Rendőrség által a határrendészeti adatkezelés körébe tartozó adatok ellenőrzésének, rögzítésének, gyűjtésének, tárolásának, jelentésének rendje.

14.10. A határforgalom-ellenőrzés során alkalmazott szakrendszerek.

A kirendeltség informatikai rendszere. A kirendeltség informatikai rendszerének felépítése. A Robotzsaru, a HERR, a HIDRA, az OSIRIS, a HERMON, az IPL, a SISII és a VIS. Az informatikai rendszerek kapcsolata a területi és országos szervek rendszereivel.

14.11. A határátkelőhely rendje.

A határátkelőhely rendjének kialakítási folyamata, tartalma, az ellenőrzési technológia kialakítása és megvalósulása. A határátkelőhely rendjének betartásával kapcsolatos feladatok. A rendőrségi objektumokba, valamint a határátkelőhelyre nem határátlépési céllal történő belépés szabályai.

14.12. Schengeni követelmények érvényesítése a határellenőrzésben.

A schengeni értékelési mechanizmus gyakorlata. Schengeni követelmények megfelelő szakmai felkészültség folyamatos szinttartása. Magyarország schengeni belső határain a határellenőrzés visszaállításának elmélete. Határrendészet pályázati rendszere, források és felhasználásuk.

14.13. Szolgálati időrendszerek, szolgálatszervezés elvei, szabályai.

A szolgálati időrendszerek, az állomány járandóságának megismerése. A szolgálattervezéssel szemben támasztott követelmények és a végrehajtásának szempontjai.

14.14. Szolgálatszervezés gyakorlati végrehajtása.

Meghatározott szempontrendszerek alapján, valós helyzetnek megfelelő szolgálatszervezés elkészítése a határrendészeti kirendeltség meghatározott alosztályának.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 5. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórán a részvétel kötelező, mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás koordinálása érdekében egyéni konzultációt kezdeményezni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: A tantárgy előadásaink rendszeres látogatása. 30%-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. A szóbeli vizsgáztatás feltétele az írásbeli felmérés elégséges szintű teljesítése.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Varga – Verhóczki: Határrendészeti alapismeretek [Introduction to Border Policing]. Egyetemi jegyzet, NKE-RTK 2013. (in Hungarian)
- Balla - dr Varga: Okmányismeret-okmányhamisítás [Travel documents and forgery], jegyzet, RTF 2006. (in Hungarian)
- Vájlok László: Schengeni határellenőrzés [Schengen-type border control], Rendőrtiszti Főiskola, Budapest, 2008. (in Hungarian)
- Varga: Az Integrált Határigazgatás európai uniós rendszere [The European system of the Integrated Border Management]. Hadtudományi szemle 2015/3: pp. 170-176. (2015). (in Hungarian)
- dr. Verhóczki János: A schengeni integrált határbiztonsági rendszer. [The Integrated Border Security System of the Schengen Area] (Sodorrónalon [In the stream-channel] MRTT Határrendészeti Tagozata 333-355. o. Budapest 2012. ISBN: 978-963-08-3271-1). (in Hungarian)
- Balla József: Az integrált határigazgatási rendszer működtetése Magyarországon. [Operating the Integrated Border Management system in Hungary] Rendészeti Alap- és Szakvizsga Bizottság, Határrendészeti Igazgatás Tansegédlet 2013., II. Fejezet 2. alfejezet, - p. 70-93. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Balla József: Automatizált határellenőrzési rendszer [Automated Border Control]. (Belügyminisztérium Oktatási, Kiképzési és Tudományszervezési Főigazgatóság, Rendvédelem Tudományos Folyóirat II. évfolyam 4. szám, 2013., - p. 21-35.) (in Hungarian)
- Balla József: A biometrikus adatokat tartalmazó úti és személyazonosító okmányok biztonságnövelő hatása a határ- és közbiztonság alakulására [Impact of biometric identification and travel documents towards enhancing border security and public order], Doktori/PhD/ értekezés, Nemzeti Közsolgálati Egyetem, Budapest, 2013., - p. 172 (in Hungarian)
- Gaál Gyula: Az embercsempész tevékenység megjelenési formáinak és módszereinek változásai a Magyar Köztársaság államhatárán 1991-2003 között [Changes in manifestations and modus operandi of Human Trafficking at the state borders of the Republic of Hungary between 1991 and 2003]. Doktori (PhD) értekezés, ZMNE Budapest 2005. (in Hungarian)

Kui László tanársegéd